

Torre del Rector

Santa Perpètua de Mogoda

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: C/ del Mar Carib, 6. Polígon Industrial Bernades Subirà (08130 - Santa Perpètua de Mogoda)

Classificació

Número de fitxa: 08260-22
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern Renaixement Barroc
Segle: XII-XVIII
Any: 1136
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Edifici i annexes rehabilitats. Recinte tancat.
Protecció: Legal
Observacions protecció: Pla Especial Protecció Patrimoni Arquitectònic
Número inventari
Generalitat:
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament Santa Perpètua de Mogoda
Autor de la fitxa: Goretti Vila i Fàbregas
Data de registre de la fitxa: dl., 02/03/2009 - 01:00

Descripció

La masia Torre del Rector es troba ubicada al mig del Polígon Industrial Bernades Subirà, entre els carrers del Vallès, C/ del Mar Mediterrani i C/ del Mar Carib, rodejada de naus.

La Torre del Rector, té una disposició tradicional de tres cossos i va ser molt reformada al segle XVIII donant-li un aspecte molt diferent de la casa de pagès. A la part central del pis, hi havia la residència del senyor propietari que només venia a passar temporades. L'origen de la part més antiga de l'edifici i la petita capella es podria situar cap al segle XVI. En el segle XVIII es construeix just adossada a la primera masia, una nova ampliació; és aquest conjunt el que ha arribat fins als nostres dies.

La masia és de planta basilical, de tres crugies en planta quadrada de 15 x 15m) amb

coberta a doble vessant. Aquesta construcció està adossada a l'edificació més antiga de 15 x 9m, amb dues crugies perpendiculars a les anteriors. En múltiples ampliacions s'han anat afegint edificacions adossades a banda i banda. A la banda esquerra hi ha una vaqueria amb tipologia de masia catalana de planta baixa i pis (18 x 14m), a la banda esquerra un paller amb planta baixa i pis (4,5 x 24m) i un estable amb planta baixa amb coberta a dues aigües (10 x 24m).

L'estructura de suport està formada per parets de càrrega de còdols i sorra i bigues de fusta. La masia i la vaqueria tenen coberta a dues aigües de teula àrab amb encavallades, bigues i rastells de fusta. El paller té coberta a una aigua de teula àrab i bigues de fusta. L'estable té coberta a dues aigües de fibrociment amb encavallades i bigues de fusta.

Davant de la vaqueria Granja Roca hi ha una era de tova ceràmica. Davant la masia i enfrontada a la seva façana principal hi ha una petita construcció de 4 x 6 m de parets de còdols i coberta a dues aigües, on es situava l'antiga capella.. El seu darrer ús vas ser un galliner.

La façana de la masia principal és simètrica respecte a l'eix principal. Està distribuïda en tres pisos i la porta d'entrada ha perdut la seva forma original. A banda i banda del portal d'accés de la planta baixa hi ha finestres rectangulars. A la planta pis, hi ha un balcó central i finestres a banda i banda. A la tercera planta s'hi troben les golfes amb tres finestres amb llindes en arc.

A la façana posterior, destaquen les tres finestres del pis superior amb arc de mig punt. Les parets són de còdols i sorra, arrebossades i pintades amb esgrafiats. Les llindes, els ampits i brancals de finestres de planta baixa i planta pis són de pedra. Els de la planta tercera són de totxo massís.

Com a elements arquitectònics a destacar hi ha el merlet de coronament de la façana principal, que amaga la coberta, té forma ondulada acabada en peces ceràmiques.

L'estructura funcional és l'original.

Observacions:

També coneguda com a Can Roca, per un dels darrers propietaris, i per Mas Torrents de Rovira i Morral. Es troba dins d'una àrea d'expectativa arqueològica en el Pla especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda.

Foto 2: Autor: Esteve Canyameres. Any: 2003.

Història

Ressenya històrica extreta de les fitxes de CANYAMERES, 2009: La torre del Rector és el resultat històric de l'agregació de diversos masos medievals i terres disperses a partir de la compravenda dels drets de propietat útil entre els segles XVI i XVII. Els antics masos medievals Torrents de Rovira i Morral, són el nucli principal de terres i de la casa que formaren al segle XVIII la propietat dels Tagell, a més de les terres del mas Salom o de l'Om, o del mas Aguiló. 1136. Primera referència al topònim Morral que fa referència a un mas amb totes les seves possessions i pertinences.

1137. Aquest mas era habitat per una família cognominada amb el nom del lloc i del mas, el cap de casa de la família era Arnal Ramon de Morral.

Segles XII i XIII. Diferents notícies sobre el mas i la família Morral.

Al segle XIII hi havia dues propietats habitades amb el nom de Morral. Exemple: 1275.

Document del lloçol de Mogoda es troba esmentat el mas Torrents de Rovira i dos masos Morral.

Després dels episodis de pesta del segle XIV continua existint un mas Morral i un mas Torrents de Rovira habitats i explotats per famílies cognominades Morral i Torrents.

Segle XV. El mas Morral estava compost de terres de secà, horts, prats (terres de pastura prop de la riera i en zona d'inundació). La major part eren alou de la Comanda Hospitalera de Sant Joan de Jerusalem.

Segle XVI. Segona meitat segle. El mas Morral tenia problemes econòmics.

1574. Es ven la propietat útil del Mas Morral a Salvador Boera, notari de Barcelona. Aquest també comprà el mas Torrents de Rovira, alou de l'orde militar de l'Hospital de Sant Joan de Jerusalem.

1553. El mas Torrents encara era habitat per la família cognominada amb el mateix nom que el mas.

1584 Joana, vídua de Salvador Boera, confessava que tenia el mas Morral per la Cartoixa de Montalegre i que el mas Torrents també era seu. Posteriorment els béns del notari Boera a Santa Perpètua de Mogoda passaren a la comunitat de preveres de Santa Maria del Mar de Barcelona.

1593. El mas Torrents consta que s'havia venut a Rafel Costurer, un altre mercader de Barcelona.

Segle XVII. El mas Torrents fou anomenat amb el nom de mas Costurer o Costurera pel temps en què fou regit per la vídua de Rafel Costurer, la vídua Costurera.

1645. L'església de Santa Maria del Mar de Barcelona fa venda perpètua de tot el mas Torrents de Rovira, el mas Morral i diverses peces de terra, situats a la parròquia de Santa Perpètua de Mogoda.

1666. Els masos Torrents de Rovira i Morral són establerts pels successors de la vídua Messeguer a Pere Tagell. Els Tagell esdevenien propietaris d'una gran finca integrada per un mas principal, l'antic mas Torrents de Rovira, després dit Ferrer, i després Costurer, i un mas secundari, el mas Morral.

1740. El canonge Francesc Tagell era a Roma al servei del cardenal Colonna. En aquest moment escriví un extens poema satíric sobre la mort del papa Climent XII i l'elecció de Benet XIV, pel qual ha estat recordat.

1752. El canonge Francesc Tagell va fer construir un oratori a la casa.

1758. Testament d'Eulàlia Tagell i Pi. En el testament manà que tots els seus béns passessin al seu germà Francesc Tagell mentre visqués. Un cop mort aquest s'havia de subhastar tot en públic encant. Es fan diversos intents de fer la subhasta pública dels béns d'Eulàlia Tagell sense èxit.

Finalment la propietat fou comprada per Don Manuel d'Amat i de Junyent (1700-1782), militar i polític, fill del primer marquès de Castellvell, arribà al grau de tinent general de l'exèrcit reial, i políticament al càrrec de virrei del Perú entre 1761 i 1776.

1777. El virrei retornà a Catalunya. Deixa com a llegat un mas totalment reformat al gust barroc de l'època.

1779. Manuel d'Amat i de Junyent es casà a Barcelona amb Francesca de Fivaller (la Virreina).

1782. La vídua en fou usufructuària fins que morí l'any 1791.

1773-1848. La propietat fou explotada en la forma clàssica de masoveria.

1778. La torre del Rector tenia declarades quasi 60 hectàrees (bosc, erms, regadiu, secà i vinya).

1848-1855. Esdevé propietari Jaume Pons, botiguer de la ciutat de Barcelona, la propietat situada al terme de Santa Perpètua i part a Palau-solità, i part a Polinyà.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANTA PERPÈTUA DE MOGODA (1996). Pla Especial de Protecció del Patrimoni arquitectònic de Santa Perpètua de Mogoda. Text refós novembre de 1996. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda. Obres públiques i urbanisme.

CANYAMERES, Esteve (2009). Masos, masies i masoveries. Estudi de l'agricultura de Santa Perpètua de Mogoda i Santiga (segles XI-XX). Edita: Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda.

RICART, Joan et alii (1993). Temps enrera, portes endins. Santa Perpètua de Mogoda. Ajuntament de Santa Perpètua de Mogoda.

